

Dragi učenci, učenke, spoštovani starši.

Pred vami je prvi sklop navodil za delo pri predmetu **geografija**. Obsega vsebino za 2 šolski uri oziroma za teden od 16. do 20. marca 2020. Delo si razporedite sami.

Na začetku vam podajam nekaj splošnih navodil.

Na spletni strani <https://www.irokus.si/> so v času učenja na daljavo brezplačno dostopna vsa učbeniška gradiva založbe Rokus Klett, torej tudi učbenik **RAZISKUJEM STARI SVET 7**.

Navodila za aktivacijo dostopa najdete na:

https://www.devetletka.net/resources/files/Navodilo_za_registracijo.pdf .

Sledite navodilom in se registrirajte kot učenec.

Učne liste lahko natisnete, rešite in prilepite v zvezek ali pa rešitve napišete v zvezek, če nimate tiskalnika. Enako velja za snov. Vsekakor si boste nove vsebine bolje zapomnili, če jih boste prepisali v zvezek. Na spodnja kontakta mi prosim pošljite tudi skenirane/fotografirane rešene učne liste in drugo opravljeno delo, prav tako me lahko vprašate, če česa ne znate ali razumete.

Kontaktirate me lahko preko **eAsistenta** ali na e-mail naslov: **tjasa.grobin@guest.arnes.si**

Uspešno delo vam želim in ostanite zdravi.

Tjaša Grobin Kham

- Najprej si pogledaj, če lahko, pa tudi natisni rešitve DL **Družbene značilnosti Severne Evrope**, ki smo ga v šoli rešili do predzadnje naloge. Če lista ne moreš natisniti, ga boš dobil-a natisnjenega, ko se vrneš v šolske klopi.
- Nato prepisi novo snov (**OBLIKOVANJE POVRŠJA**) v zvezek in si ogledaj video posnetke ter slike (str. 8-19).
- Drugo šolsko uro začnemo z novo snovjo: **VZHODNA EVROPA IN SEVERNA AZIJA**. Prepisi snov do vključno 4. točke in reši še 1 učni list (str. 20-29). Rešitve so priložene.
- 2 . Učni list (str. 30) pusti za 2. teden.

SEVERNA EVROPA: DRUŽBENE ZNAČILNOSTI (U. str. 62-63): REŠITVE

1. PREBIVALSTVO

1.1. Navedi območja gostejše in redkejše poselitve v Severni Evropi in razloži, kateri so dejavniki, ki so vplivali na takšno poselitev ter jih primerjaj med sabo z vidika poselitve. * *Izpolni še preglednico gostote prebivalstva!*

Gosto poseljena območja: južni deli, večji del Danske in norveška obala (vzroki: obalne ravnice, južni del toplejši, Severnoatlantski tok vpliva, da obala ne zamrzne)

Redko poseljena območja: severni deli, Skandinavsko gorovje, večji del Islandije (vzroki: mraz, relief - bolj gorato površje)

	število prebivalcev	velikost države (v km ²)	gostota poselitve (v prebivalcih na km ²)
Islandija	0,3 milijona (300.000)	102.819	2,9
Norveška	4,7 milijona	323.878	14,5
Švedska	9,1 milijona	449.964	20,2
Danska	5, 4 milijona	43.094	125,3
Finska	5, 2 milijona	338.145	15,4
Estonija	1, 3 milijona	45.227	28,7
Latvija	2, 3 milijona	64.610	35,6
Litva	3, 4 milijona	65.301	52,1

Katera država imajo NAJVEČJO gostoto poselitve? **DANSKA**

Katera država ima NAJMANJŠO gostoto poselitve? **ISLANDIJA**

1.2. Opiši jezikovno sestavo Severne Evrope in naštej posamezne jezike.

Germanski jeziki: norveški, švedski, danski in islandski

Ugrofinski jeziki: finski, estonski

Baltski jeziki: latvijski, litvanski

1.3. Opiši v treh povedih Laponce.

Sami ali Laponci so ugrofinski narod, ki živi na Norveškem, Švedskem, Finskem in na polotoku Kola v Rusiji.

Med 80.000- 135.000 pripadnikov

Tradicionalno se ukvarjajo predvsem z lovom, ribištvom in rejo severnih jelenov, čeprav le manjšina živi samo od teh aktivnosti, dejansko pa danes nihče ne živi več v nomadskem slogu.

2. ENERGETIKA IN RUDARSTVO

2.1. Kateri so energetski viri na Norveškem?

Nafta (v Severnem morju), zemeljski plin in vodna energija

2.2. Zakaj lahko te države izkoriščajo vodno energijo? **Ker so reke strme, vodnate, imajo velik padec.**

3. GOZDARSTVO

3.1. Koliko vseh površin je poraslih z gozdovi v posameznih državah?

Severna Evropa je najbolj **gozdnat del Evrope**. Na Švedskem je **2/3 površja pokritega z gozdom**, na Finskem kar **3/4**.

3.2. Za kaj porabijo les? **Les porabijo za kurjavo in lesne izdelke (pohištvo – Ikea, papir, karton), za predelavo**

4. KMETIJSTVO

4.1. Katera država ima edina dobre naravne razmere za razvoj kmetijstva?

Danska

4.2. Zakaj – Kakšne so tam naravne razmere? **nizek relief, milo oceansko podnebje, rodovitna prst.**

4.3. Kaj izvažajo? **Izvažajo mlečne izdelke, svinjsko meso, jajca. Dansko kmetijstvo je med najbolj razvitimi na svetu.**

5. RIBOLOV

5.1. Katere severnoevropske države so ribiške »velesile«?

Danska, Norveška in Islandija.

5.2. Kakšen je bil pomen ribolova nekoč in kakšen je danes?

Včasih: pomembna dejavnost

Danes: pretiran ribolov omejili z ukrepi, uvedli ribje farme (v morskih bazenih) in nove pristope (npr. lov s sonarji)

6. INDUSTRIJA

6.1. Naštej nekaj najpomembnejših izdelkov industrije Severne Evrope.

Visoko razvita in kakovostni izdelki. Nekaj najpomembnejših izdelkov industrije Severne Evrope: švedski avtomobili **volvo**, **finski papir** in **mobiteli Nokia** ter danski **prehrambni izdelki**.

6.2. V katerih dejavnostih je največ zaposlenih?

Največ zaposlenih je v storitvenih dejavnostih in državnih službah.

6.3. Kaj je značilno za pribaltsko gospodarstvo?

- v preteklosti (pod Sovjetsko zvezo): **socialistično gospod.: hitra industrializacija;**
- po osamosvojitvi (l.1991): **gospod. kriza;**
- danes je gospodarstvo relativno dobro razvito (**lesna, tekstilna, živilska ind.**);
- **kmetijstvo: živinoreja, žitarice.**

7. POLARNA NOČ IN POLARNI DAN: Opiši pojma polarna noč in polarni dan.

POLARNI DAN: sonce na ta dan NE ZAIDE. Do pojava pride v mrzlem/polarnem pasu. (Na severnem polu je polarni dan od 21.3. do 23.9.)

POLARNA NOČ: Sonce sploh NE VZIDE. (Na S. polu je polarna noč pa od 23.9. do 21.3.)

(Na južnem polu je ravno obratno.)

Na polu je dan dolg 24 ur in traja 6 mesecev, od enega enakonočja do drugega, nato nastopi enako dolga noč.

Polnočno sonce na Nordkappu, Norveška (21.junij)

OBLIKOVANJE POVRŠJA

(Učbenik str. 60-61)

1. Zemljina skorja je nastala pred 4,5 milijarde let.

<https://www.youtube.com/watch?v=uGcDed4xVD4>

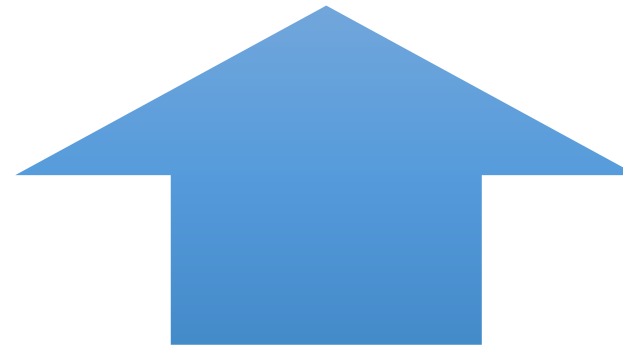
2. Površje oblikujejo **zunanje** in **notranje** sile.

Zunanje sile

Notranje
sile

A) Notranje sile površje ZVIŠUJEJO. So posledica delovanja LITOSFERSKIH PLOŠČ.

- Potresi
- Vulkani
- Gorotvorna gibanja in gubanja

<https://www.youtube.com/watch?v=ryrXAGY1dmE>

B) Zunanje sile površje ZNIŽUJEJO:

- delovanje rek

- delovanje vetra

-delovanje morja

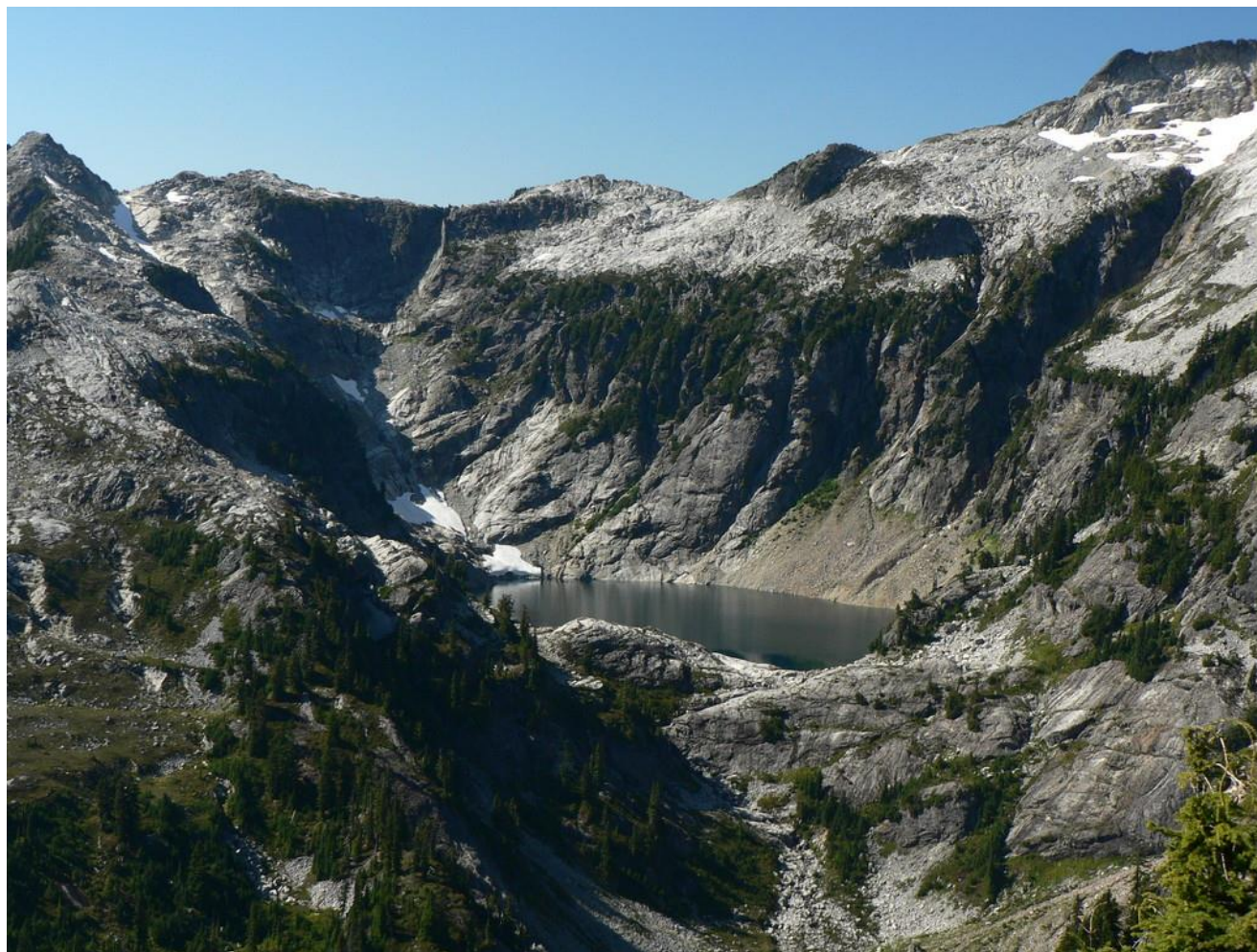

- delovanje ledenikov.

3. Ledeniške reliefne oblike

- Doline v obliki črke U
- Morene
- Ledeniška jezera
- Krnice

- Fjordi in fjelli

https://www.youtube.com/watch?v=U_2DtNLnc0M

4. Površje preoblikuje tudi **človek**.

Npr.

- Gradnja jezov,
- krčenje gozdov,
- kamnolomi in rudniki

idr.

Človek tako povzroča globalno segrevanje (taljenje ledu in naraščanje gladine morja).

NALOGA:

- *Oglej si video vsebine v interaktivnem učbeniku na str. 60 in 61:
-KLIKNI NA IKONO*

- *Oglej si tudi slike vpliva človeka na pokrajino.*

2. ura: Prepiši snov v zvezke!

VZHODNA EVROPA IN SEVERNA AZIJA

Učb. str. 64-67

1. Stik Evrope in Azije

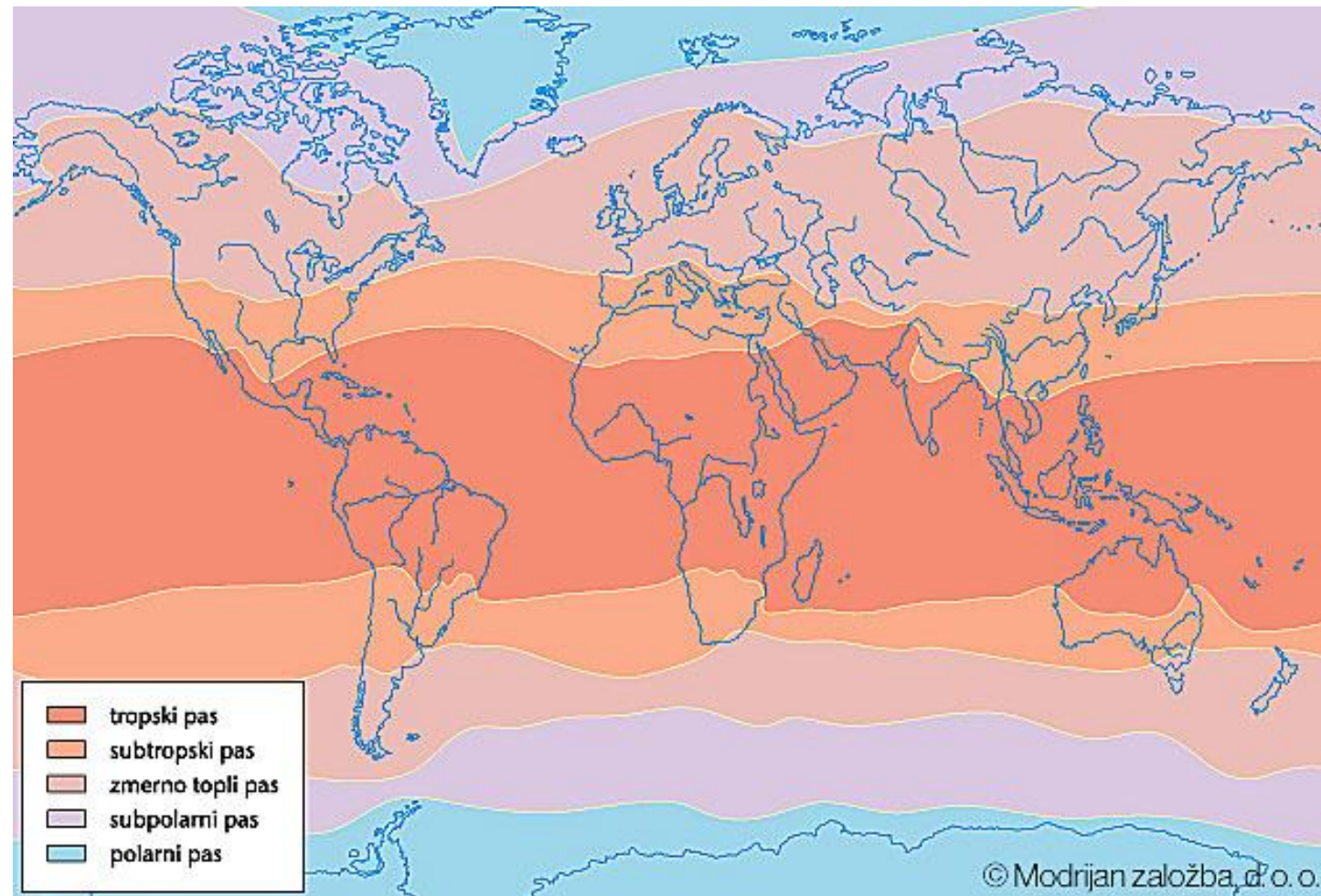
- Skupne naravne in družbene značilnosti,
- povezuje ju Rusija,
- lega med:
 - Severnim ledenim morjem,
 - Barentsovim in Belim Morjem,
 - Severno, Srednjo in JV Evropo,
 - Črnim morjem,
 - JZ, Srednjo in V Azijo,
 - Tihim oceanom.

Površje Vzh. Evrope in S. Azije

2. Večina ozemlja sodi v severni zmernotopli pas, skrajni sever pa v subpolarni in polarni pas.

3. Države

- **Azija:** azijski del Rusije
- **Evropa:**
 - Belorusija (Minsk)
 - Ukrajina (Kijev)
 - Moldavija (Kišinjev)
 - evropski del Rusije (Moskva)

Države so naslednice nekdanje Sovjetske zveze.

Rusija (car)

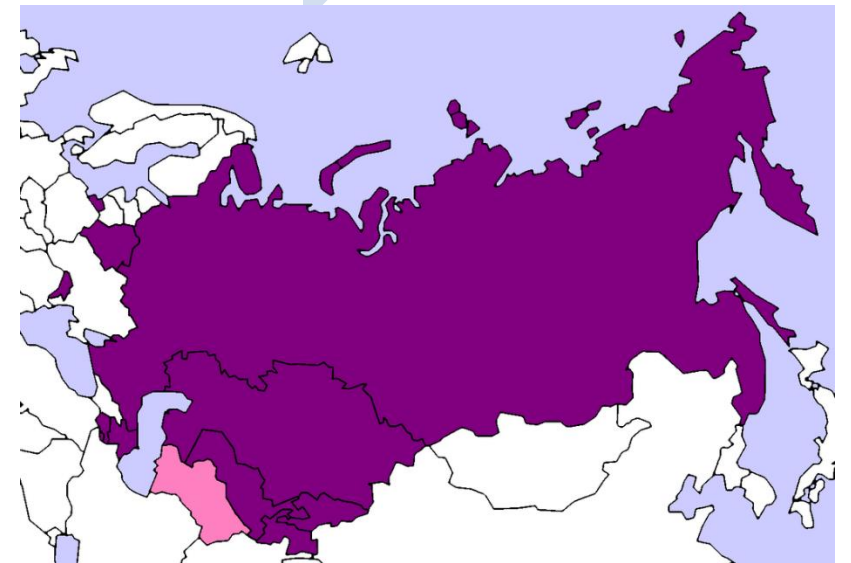
Nikolaj II

Sovjetska zveza
(do 1991)

Josip Stalin

Skupnost neodvisnih držav

4. Površje

- Največji del V. Evrope pripada **Vzhodnoevropskemu nižavju**. (rahlo valovit svet z nekaterimi višjimi vzpetinami).
- Na Z so mladonagubano gorovje **Karpati**.
- Staro gorovje **Ural** predstavlja mejo med Evropo in Azijo.
- Vzhodno od Urala je Severna Azija. Tu se razprostira obsežna **Sibirija**. Na njenem Z. delu je **Zahodnosibirsko nižavje**, ki se proti vzhodu dviguje v **Srednesibirsko višavje**. Na J in V so številna stara **gorovja**.
- Na skrajnem V se nahaja polotok Kamčatka (delujoči ognjeniki).

REŠI UČNI LIST

VZHODNA EVROPA IN RUSIJA: DRŽAVE IN GLAVNA MESTA

Posamezne države so označene s številkami od 1 do 4. V preglednico k posamezni številki vpiši ime države in njenega glavnega mesta, ki jih vriši v zemljevid.

Številka	Država	Glavno mesto
1		
2		
3		
4		

VZHODNA EVROPA IN RUSIJA: NARAVNE ENOTE

Na črte k posameznim črkam napiši imena nižavja (1), gorovja (2), rek (A,B, C), jezera (Č) in morja (D).

1	_____	A	_____
2	_____	B	_____
		C	_____
		Č	_____
		D	_____

Rešitve DL

Številka	Država	Glavno mesto
1	RUSIJA	MOSKVA
2	BELORUSIJA	MINSK
3	UKRAJINA	KIJEV
4	MOLDAVIJA	KIŠINJEV

1 VZHODNOEVROPSKO
2 NIŽAVJE
URAL

A DNEPER
B VOLGA
C URAL
Č KASPIJSKO JEZERO
D ČRNO MORJE

UČNI LIST: POVRŠJE SEVERNE AZIJE

V nemo karto vpiši glavne naravne enote Severne Azije:
nižavje, višavje, reke in morja.

REŠITVE

